

Asia: SYKE/2023/2090-1

Lausuntopyyntö koskien Ruotsin aluevesille suunniteltavan Bothnia Offshore Sigma-merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostusta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sigma Offshore Wind AB suunnittelee Sigma -merituulivoimapuistoa Selkämerelle Ruotsin talousvyöhykkeelle. Hanke koostuisi enintään 143 tuulivoimalasta. Hankkeesta on laadittu YVA-arviointiselostusta vastaava kuulemisasiakirja. Ns. Espoon sopimuksen perusteella Suomella on mahdollisuus osallistua hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin, mikäli hankkeesta voisi aiheutua Suomen puolelle ulottuvia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ruotsin ympäristövirasto toimitti kuulemisasiakirjan Suomen ympäristökeskukselle, joka Espoon sopimuksen toimivaltaisena viranomaisena pyytää Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausuntoa asiakirjasta.

Arviointiselostuksessa todetaan, että ruotsalaiset troolialukset eivät kalasta hankealueella ja annetaan ymmärtää, että myöskään suomalaiset alukset eivät kalasta hankealueella. Tieto on virheellinen, sillä suomalaiset troolialukset ovat jonkin verran kalastaneet myös nimenomaan hankealueella (Lappalainen ym. 2023 ja julkaisun yhteydessä oleva avoin paikkatietoaineisto). Tältä osin arviointiohjelmaa voisi tarkentaa, vaikka tarkempia saalistietoja juuri hankealueelta ei kuitenkaan ole valmiiksi saatavilla.

Hankealue sijaitsee keskellä Selkämeren missä lintujen muutto on vähäisempää kuin rannikon tuntumassa. Hankealueella ei myöskään ole matalikkoja, jotka toimisivat tärkeinä vesilintujen ruokailualueina. GPS-seurannoissa selkälukkien on todettu tekevän pitkiä ruokailumatkoja yli Selkämeren. Toteutuessaan hankkeella saattaisi olla vähäisiä vaikutuksia Suomen rannikon selkälukkeihin, jotka voivat ulottaa ravinnonhakumatkansa hankealueelle. Lähimmät Suomen Natura 2000 -alueet sijaitsevat noin 85-100 kilometrin päässä Sigman hankealueesta, joten näiden linnustoon vaikutuksia ei tule olemaan. Hankealueen ympäristöön Selkämerelle on suunnitteilla lukuisia tuulivoima-alueita. Jos alueelle rakennetaan useita tuulivoima-alueita, kasvaa myös riski sille, että niistä aiheutuu haitallisia yhteisvaikutuksia linnustoon. Yhteisvaikutuksia on kuitenkin käytettävissä olevilla tiedoilla erittäin vaikea ennakoita. Luke katsookin, että mahdollisia yhteisvaikutuksia tulisi pyrkiä ennakoimaan ja arvioimaan suomalaisten ja ruotsalaisten toimijoiden laajana yhteistyönä.

Selkämeri on tärkeä ravinnonhankinta-alue hylkeille. Harmaahylje ja norppa voivat tehdä pitkiäkin siirtymisiä ravinnonhankinnassa ja/tai vuodenaikaisvaelluksilla. Alueen merkitystä erityisesti ravinnonhankinnalle on haasteellista arvioida ilman kattavia telemetria tutkimuksia. On kuitenkin selvää, että koska hylkeet liikkuvat yli valtioiden rajojen, hankkeella voi olla merkitystä myös pääsääntöisesti Suomen alueella esiintyviin hylkeisiin. Luke muistuttaa, että yksittäinen hanke tuskin aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia, jos alue ei ole keskeinen lisääntymis- ja karvavaihtoalue, mutta vaikutukset voivat muuttua merkittäviksi yhteisvaikutuksessa toisten tuulivoimahankkeiden ja muiden merenkäyttötoimintojen kanssa. Tämä korostaa tarvetta arvioida kokonaisvaltaisemmin avomerialueille suunnittelun tuulivoimarakentamisen yhteisvaikutuksia myös hylkeisiin Suomen ja Ruotsin yhteistyönä.

Lähteet:

Lappalainen, A., Setälä, J., Helminen, J., Lehtonen, T., Niukko, J., Rantanen, P., Saarni, K. & Söderkultalahti, P. 2023. Suomen troolilaivaston kalastusalueet Itämerellä vuosina 2010–2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 102/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 23 s.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-813-3>

Thessler Sirpa
Luonnonvarakeskus

Lappalainen Antti
Luonnonvarakeskus